

Nr 176.

Godkänd av första kammaren den 10 maj 1932.

Godkänd av andra kammaren den 10 maj 1932.

Riksdagens skrivelse till Konungen, angående åtgärder, åsyftande att Aktiebolaget Vin- och Spritcentralen samt Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet må i sina tillverkningar i största möjliga utsträckning gynna inhemsk produktion.

(Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 17.)

(Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 4.)

Till Konungen.

I en inom riksdagen väckt motion har gjorts framställning om vidtagande av åtgärder för att A. B. Vin- och Spritcentralen samt A. B. Svenska Tobaksmonopolet i sina tillverkningar måtte i största möjliga utsträckning gynna inhemsk produktion.

Vederbörande utskott har inhämtat yttranden över motionen från A. B. Vin- och Spritcentralen samt från A. B. Svenska Tobaksmonopolet.

Av A. B. Vin- och Spritcentralens yttrande torde den slutsatsen kunna dragas av hittills vunnen erfarenhet rörande marknadsförhållandena för vin- och spritdrycker av svensk tillverkning, att, där priset å dessa är avsevärt lägre än för motsvarande utländsk vara, samt kvaliteten tillfredsställande, en rätt avsevärd avsättning kan påräknas, särskilt under nu rådande ekonomiska förhållanden. Dessa omständigheter hava föranlett bolaget att vidtaga åtgärder, varigenom tillverkningen av likörer och starkvin skall kunna ytterligare ökas. I samband därmed har även undersökts, huruvida genom beredning av andra bär, frukter eller växtdelar än dem, som hittills kommit till användning, drycker kunna åstadkommas, vilka fylla rimliga krav på hållbarhet, smak och prisbillighet.

Utöver tillverkning genom bolagets försorg av olika slag av *frukt- och bärviner* har motionären jämväl ifrågasatt åtgärder från bolagets sida för produktion dels av *brännvins sorter*, som onödiggöra importen av efterfrågat utländskt brännvin, och dels av *whisky*. Beträffande brännvinsimporten upplyser bolaget, att densamma från 1926 sjunkit från 119,276 till 65,108 volym-

liter år 1930 för att med september månad 1931 helt upphöra. I fråga om whiskyn har bolaget anført, att denna vara numera förlorat avsevärt i betydelse, beroende bl. a. på ökad användning av eau de vie, vari svenska produkter ingå i avsevärd mängd. För svenska kornproduktionen spelar whisky en jämförelsevis obetydlig roll, i det att för produktionen av den i Sverige för närvarande förbrukade whiskyn åtgår ej mera än omkring 600 ton korn, en kvantitet, som i förhållande till årsskörden (i regel överstigande 200,000 ton) uppenbarligen är synnerligen liten.

Av det ovan sagda framgår, att A. B. Vin- och Spritcentralen i icke ringa omfattning vidtagit åtgärder, som i motionen avses. Det synes riksdagen, som om dessa försök, vilka vunnit allmänhetens bevägenhet och lett till en ökad avsättning av svenska produkter, borde fortsättas i än större omfattning, till gagn för såväl handelsbalansen som producenterna, ej minst med hänsyn till att råvaran ofta framställes av mindre trädgårdsodlare eller personer i därmed jämförlig ställning. Rörande vilka arter av vin eller spritdrycker, som i första hand böra i detta sammanhang komma i fråga, anser sig riksdagen ej böra göra något uttalande. Riksdagen önskar här blott hava understrukit vikten av att Vin- och Spritcentralen vid såväl egen produktion som saluhållande av annan fabrikants vara tager all den hänsyn, som rimligen och inom ramen för ändamålsenligheten och god ekonomi kan komma ifråga, till de i motionen framförda önskemålen.

Beträffande tillverkningen av tobaksvaror har A. B. Svenska Tobaksmonopolet framhållit, att de klimatiska förhållandena och jordmånen inom riket synas medföra, att den svenska tobaken icke kan få någon större betydelse för framställningen inom riket av andra tobaksvaror än snus. Av denna vara har dock under senare år konsumtionen nedgått i påfallande grad. Tobaksmonopolet, som tidigare bekostat omfattande växtförädlingsförsök, har låtit inrätta ett kemiskt laboratorium vid sin fabrik i Stockholm för att där även kunna göra ytterligare experimentella rön rörande möjligheten att kunna öka användningen av svensk tobak inom fabrikationen. Därest det skulle visa sig möjligt att vid fabrikationen framställa tobaksvaror, däri svensk tobak ingår av sådan kvalitet, att de kunde anses hava utsikt bliva föremål för efterfrågan, är monopolet berett att utsläppa sådana tillverkningar i marknaden, men saken vore enligt tobaksmonopolets mening av så pass ömtålig beskaffenhet, att det vore nödvändigt att icke gå brådstörtat tillväga, då säkerligen eljest ett gott resultat skulle äventyras och det sedan visa sig stöta på än större svårigheter att kunna vinna den svenska allmänhetens bevägenhet för dylika tobaksvaror.

Riksdagen behjärtar de svårigheter, som ett tillmötesgående av motionen i detta fall kan vålla och som torde vara svåröverkomligare än då det gäller produktionen av vin- och spritdrycker. Riksdagen är för sin del övertygad om fördelen av ökad användning av svenska råvaror i de fall, där sådana över huvud kunna ifrågakomma, och har därför med tillfredsställelse erfarit det iutresse, som tobaksmonopolet visat sig hysa för motionens syfte.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes för A. B. Vin- och Spritcentralen samt A. B. Svenska Tobaksmonopolet framhålla angelägenheten att svenska råvaror i största möjliga ökade utsträckning komma till användning.

Stockholm den 10 maj 1932.

Med undersåtlig vördnad.
